

inte att projektet kraschade efter ett år och att både verksamhetsledaren och projektledaren hade slutat.

FOTO: HUSSEIN EL-ALAWI

Det är i målgruppsstimmar som Fryshuset redovisar sin verksamhet för bidragsgivare. En timme med en ungdom i rätt målgrupp är en målgruppsstimme. En timme inför 200 elever i målgruppen är 200 målgruppsstimmar. Men det finns flera problem med det sättet att mäta, särskilt i uppsökande verksamhet.

I DeD bygger siffrorna bland annat på relationsvärdarnas uppgifter om hur många ungdomar de träffat. Men de redovisar aldrig hur långa mötena varit, och vet inte själva att varje träff omvandlas till en målgruppsstimme, berättar relationsvärden Adil.

– Bara man hade sagt ”hej” räknades det, säger han.

Fryshuset låter en forskare utvärdera projektet DeD. De anlitar Anna Hedlund, forskare på Lunds universitet som tidigare skrivit om ”Sluta skjut-projektet” i Malmö.

Den 1 juni 2022 presenteras resultatet. I publiken lyssnar politiker, jour-

➔ **Läs mer:** Politiker säger nej till Fryshusets avhopparverksamhet. A13

■ Fryshusets kunskapsområdeschef Camila Salazar vill inte ställa upp på en intervju. Adil och Hamid är fingerade namn.

nalister och anställda på Fryshuset när hon läser högt från sina intervjuer.

– Fryshuset har förändrat mitt liv.

– Fryshuset behövs för det är en trygg plats, man känner sig säker där.

– Alla är välkomna på Fryshuset och det spelar ingen roll vilken religion du har eller var du kommer ifrån.

Alla får ett exemplar av den 56-sidiga rapporten med logotyper från Fryshuset, Lunds universitet och Drottning Silvias stiftelse Care about the children.

Fryshusets kunskapsområdeschef Camila Salazar är på plats. Hon lovordar utvärderingen och förklarar att sådana inte bara är till för att kvalitetssäkra.

– Det är viktigt att utvärderingen visar att det funkar men det är också viktigt som ett sätt att hitta en ny finansiering, säger hon.

Men ingenstans i rapporten nämns att projektet kraschade redan efter ett år, och att både verksamhetschefen och projektledaren slutat. Det står

Jenny Berg Nilson är chef för Fryshuset i Malmö.

Camila Salazar, kunskapsområdeschef på Fryshuset.

inte heller hur många ungdomar som deltagit i projektet eller om de andra mätbara målen.

Forskaren vet inte ens om alla 43 ungdomar hon intervjuat ingått i DeD. Hon har visserligen träffat ungdomarna när hon följt med relationsvärdarna på promenader, eller när hon besökt DeD:s mötesplats som finansierades med kronprinsesspengarna. Men där fanns deltagare i flera andra projekt och dit var alla Malmös ungdomar välkomna. Hon skriver dessutom själv att personalen inte kunnat ”dra en skiljelinje mellan de olika projekten”.

– Det är en väldigt stor målgrupp och det är inte så att alla befinner sig i riskgrupper av dem som jag intervjuat, säger Anna Hedlund till publiken.

De sju miljonerna var öronmärkta till DeD i Malmö men rapporten, som lästs och godkänts av Fryshusets ledning, handlar både om Malmö och Helsingborg.

Trots att det är högst oklart vad Anna Hedlund utvärderat hyllar hon projektet:

”Sammantaget visar rapporten att Fryshuset är ett föredömligt exempel på förebyggande verksamhet i Malmö och Helsingborg.”

Forskaren kan idag inte svara på om hon tycker rapporten var en utvärdering av just DeD-projektet. Hon bortsåg från de kvantitativa målen eftersom det inte var det Fryshuset hade beställt.

– Ja, det är korrekt. Enligt avtalet står det att mitt uppdrag var att leverera en utvärdering av DeD i form av en kvalitativ studie.

När vi frågar Kronprinsessparets stiftelse vad de tycker om projektet skickar de över utvärderingen och hänvisar alla frågor till Fryshusets kommunikationschef.

För utvärderingen betalade Fryshuset 100 000 kronor.

■

Malmöchefen Jenny Berg Nilson kan inte svara på om DeD ledde till några avhopp och Fryshuset hävdar att det alltid varit ”igång i olika omfattning”. Men hon medger att projektet bytt inriktning.

– Innan fanns det unga som hade en svår problematik och det är en väldigt, väldigt resurskrävande målgrupp och är tung att jobba med, det är tungt för personalen och de be-

höver handledning. Kommunen hade ju redan startat avhopparverksamhet – så vi valde att svänga om lite.

Fryshuset satsar numera istället på det Jenny Berg Nilson kallar ”passionier”.

– Vi har mycket dans. Vi har breakdans, graffitimålning, som är en konstform, bakning, matlagning och eventfix.

Många av de tidigare anställda som vi intervjuar under arbetet med det här reportaget uttrycker att Fryshuset inte längre är sig likt – utan långt ifrån grundaren Anders Carlbergs visioner.

– Anders Carlberg hade vänt sig i graven om han fick veta, säger Sigrun Sigurdsson.

■

Allt handlade om att inte fler unga killar, som 15-årige Jaafar, skulle mördas. Tre år har nu gått sedan Hamoud Said förlorade sin son. Hon försöker minnas tillbaka. Det går inte, för allt var som en dimma.

– Hela livet ramlar omkull. Varje år blir det mer och mer svart, säger hon.

Jaafars mördare går fortfarande fri. Genom projektet DeD skulle hans död inte vara förgäves. Men medan medierna rapporterade om mordet, kronprinsesspengarna och manifestationer mot våldet – var Jaafars mamma helt ensam i sin sorg.

Hon fick aldrig veta att sonens död blev starten på ett projekt som skulle hjälpa hundratals andra unga killar.

– Jag fick höra det av dig när du ringde, säger hon.

Hon har grubblat mycket på om det var något hon kunde ha gjort annorlunda. Kanske borde hon ha lagt sig i mer, hållit kompisar med dåligt inflytande borta, säger hon.

Hon försökte ge honom allt det vännerna hade. Dyra gympaskor och märkeskläder. Men pengarna räckte inte då, och de räcker inte heller nu när Jaafars lillebror börjar bli stor.

Hon är orolig för honom. Det är strul i skolan, och han är ute sent på kvällarna.

– Jag har gått till skolan och socialtjänsten och sagt att jag är rädd.

TEXT: JENS MIKKELSEN
jens.mikkelsen
@sydsvenskan.se

TEXT: JESSICA ZIEGERER
jessica.ziegerer
@sydsvenskan.se

